

Propozycja programowa:

Pomysł na zbiórkę:
*„Bohater Hufca Wrocław:
Polonia Wrocławska”*

Materiały podstawowe do przygotowania zbiórki o bohaterze hufca
Wrocław: Polonii Wrocławskiej

Spis treści:

1. Przedmowa	3
1. Kontekst Historyczny	5
Kluczowe dla Historii Polonii Wrocławskiej daty w okresie międzywojennym	6
2. Plan Zbiórki Zuchowej: „Spotkanie z Polonią Wrocławską”	12
3. Materiały na zbiórkę Harcerską: „Graj w Polonię”	16
4. Inspiracje na zbiórki wszystkich metodyk: Prześladowanie Polonii	21
5. Załącznik 1: Plac Nankiera.....	23
6. Załącznik 2: Symbole związane z Polonią Wrocławską	33
7. Inne ciekawe źródła:	38

Materiały powstały na potrzeby Hufca Wrocław ZHP im. Polonii Wrocławskiej.

Autorzy: phm. Katarzyna Kurdziel. Pwd. Dawid Brojak (lider projektu), pwd.
Tomasz Hasik, dh. Karol Boroń

1. Przedmowa

Szanowna Druhu, Szanowny Druhu

Rok 2017 to czas, kiedy nasz hufiec otrzymał imię Polonii Wrocławskiej, czyli tych wszystkich osób, zarówno znanych z imienia i nazwiska oraz tych bezimiennych, które przed II wojną światową żyły we Wrocławiu i tworzyły jego polskość. Była to liczba niemała, bo sięgająca 20 tysięcy osób w pierwszym dwudziestoleciu XX wieku, choć potem ta liczba zmalała do ok. 2-3 tysięcy co było spowodowane wyjazdem części Polonusów do niepodległej już Polski. Pierwszą osobą przychodzącą nam na myśl bez wątpienia jest Władysław Zarembowicz ostatni drużynowy 1 Wrocławskiej Drużyny Harcerskiej z okresu międzywojennego. Jednak osób, które działały na rzecz kultury polskiej było więcej a byli to m.in., bo nie sposób wymienić wszystkich, Anna Jasińska, działaczka wielu organizacji i opiekunka polskiej młodzieży, w tym również harcerzy, Franciszek Juszcak, działacz Związku Polaków w Niemczech, Władysław Nehring, profesor Uniwersytetu Wrocławskiego czy też Emil Szramek, ksiądz i członek organizacji polonijnych.

Mimo, że Polonusi żyli w niemieckim mieście to jednak zawsze pamiętali o swoich korzeniach i kulturze. Koncerty, wystawy, działalność harcerska czy msze święte odprawiane po polsku to było to co ich jednoczyło a w ostatnich latach dwudziestolecia międzywojennego również pomagało przetrwać czas rosnącego w siłę totalitaryzmu. Jednym z najważniejszych miejsc był kościół św. Marcina, w którym odbywały się wspomniane już msze, innym równie ważnym obiektem był Dom Polski, który znajdował się najpierw na ul. Henryka Brodatego a potem ul. Podwale a w którym odbywały się wszelkiego rodzaju wydarzenia kulturalne. Związek Polskich Towarzystw Szkolnych w Niemczech, Polskie Towarzystwo Szkolne i Szkółka Polska to organizacje,

które zakładały polskie szkoły w których nauczano języka polskiego oraz często w tajemnicy historii i geografii Polski oraz inne formy oświaty takie jak kursy, szkolenia, sympozja.

Początek września 1939 roku i rozpoczęcie II wojny światowej przyniosło wielu z nich pobyty w więzieniach i obozach koncentracyjnych co dla części z nich skończyło się śmiercią. Tylko niewielu z nich doczekało powrotu Wrocławia do Macierzy a Ci którzy doczekali tego, często pozostawali w nim by tworzyć już nową historię polskiego miasta.

Mamy nadzieję, że te materiały pomogą Tobie i Twojemu środowisku lepiej zapoznać się z tą częścią historii Wrocławia i jej polskimi mieszkańcami o których tak mało obecni mieszkańcy grodu nad Odrą wiedzą lub pamiętają. Wierzymy, że tą wiedzą będziesz mógł się dzielić z innymi, zarówno w domu, ale również w szkole czy w pracy.

1. Kontekst Historyczny:

Pierwsza wojna światowa zakończona traktatem wersalskim skończyła się dla Rzeszy niemieckiej klęską. Jednak traktat pokojowy nie został podpisany przez podbicie terytorium niemieckiego (większość mieszkańców rzeszy nie doświadczyło bezpośrednio horroru wojny) a poprzez wykończoną ekonomię, niewystarczającą ilość surowców i komunistyczne strajki robotnicze wybuchające w większych ośrodkach przemysłowych. Z tego powodu panowało przekonanie, że Niemcy przegrali, bo mieli gorszych przywódców i mniej surowców a reparacje wojenne są drogą do upokorzenia dumnego narodu niemieckiego. Ekonomia niemiecka obciążona reparacjami nie była w stanie oprzeć się wielkiemu kryzysowi, niespotykane dotąd bezrobocie, brak pracy, głód, urażona duma, historia pokazała, że w takich sytuacjach ludzie są w stanie pójść za liderem, który twierdzi, że odmieni ich życie i przywróci dawne potężne Niemcy, nie bacząc jakie piekło jest on w stanie zaplanować.

Relacje Polsko-Niemieckie nigdy nie należały do najłatwiejszych. Przez 123 lata były tereny Rzeczypospolitej uznawane były za część Rzeszy. Po odzyskaniu niepodległości, udanym powstaniu i plebiscycie Polska odzyskała dawne ziemie. Ziemie które przez sporą część obywateli niemieckich zostały odebrane bezprawnie. Polonia w Rzeszy liczyła ponad półtora miliona Polaków, w tym wielu aktywnych politycznie i utożsamiających się z nowo odrodzonym Państwem. Zdarzały się przypadki prześladowań Polaków, jednak były one tłumione przez rząd Rzeszy, do czasu przejścia władzy przez partię NSDAP w 1933 roku, wtedy to idea wielkich i czystych rasowo Niemiec zmieniła życie Polonii nie do poznania.

Kluczowe dla Historii Polonii Wrocławskiej daty w okresie międzywojennym

- **11 listopada 1918**

Odzyskanie przez Polskę niepodległości, wiele Polaków wyjeżdża z Wrocławia by wrócić do ojczyzny w tym większość inteligencji, liderów, działaczy zrzeszających Polaków w rzeszy niemieckiej, spowodowało to chaos organizacyjny w polskich organizacjach patriotycznych

Powstanie organizacji takich jak:

- Komitet Polski
- Towarzystwo Przemysłowców Polskich,
- Towarzystwo Młodzieży Kupieckiej,
- Towarzystwo Polsko-Katolickie,
- Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”,
- Towarzystwo Młodzieży Polskiej,
- Towarzystwo Biblioteki Ludowej,
- Towarzystwo Śpiewu „Harmonia”
Organizujące wiece, spotkania, roznoszące ulotki, akcentujące swą polskość na każdym kroku

- **1919 r.**

administracja kościelna przydzieliła Polakom kościół św. Anny przy ul. św. Jadwigi, a dwa lata później przeniesiono msze dla Polaków do kościoła św. Marcina

- **1920** – powstanie konsulatu RP we Wrocławiu

- **1920**

Wielu członków polonii wrocławskiej zebrało się do propagandy na rzecz Polski w sprawie plebiscytu na górnym śląsku

Ziętkiewicz, Szumanówna, Kuczyński sporządzali listy wyborców i przekonywali niepewnych do głosowania za sprawą polską

Po wybuchu pierwszego powstania śląskiego, tłum Niemców na ulicy Neue Gasse (dzisiejsza Nowa) przed lokalem Komitetu Polskiego i Konsulatu Polskiego wybijając okna wtargnięto do budynków i zdewastowano je

- **27 sierpnia 1922 –**

Utworzenie Związku Polaków w Niemczech, który nadał Polonii Wrocławskiej (i pozostałym Polonom w rzeszy) wytyczne pracy

Utworzono Towarzystwo „Biblioteka Ludowa” (przy ul. Tauentzienstrasse 90, dziś Tadeusza Kościuszki) w której znajdowały się polskie księgozbiory, Ponieważ władze niemieckie nie zezwoliły na urządzenie w kamienicy biblioteki ludowej „Domu Polskiego” Polonia Wrocławska wynajęła lokal przy ul. Henryka Brodatego 21-23, gdzie przeniesiono bibliotekę, szkołę polską, urządzono stołówkę akademicką i biura Dzielniczy Związku Polaków (brak informacji co stało się z kamienicą po przeniesieniu biblioteki na ul. Brodatego)

- **1924**

powołanie przez czytelników „Biblioteki Ludowej” (studentów) Związku Akademików Górnośląskich „Silesia Superior”

Miejscem, około którego życie polskie najdłużej się skupiało był „Dom Polski” przy Heinrichstrasse, „Kościółek Polski” (kościół św. Marcina) i później „Bursa Akademicka” przy ul. Tadeusza Kościuszki 90. Polonia Wrocławska w myśl dogmatu Związku Polaków „Jesteśmy Polakami” nie uznawała wśród siebie rozdrobnienia społecznego ani

partyjnego. Byliśmy jedną polską rodziną. Rzemieślnicy pomagali studentom materialnie, studenci odwdzięczali się duchowo, wygłaszali referaty okolicznościowe na zebraniach towarzystw polskich, organizowali kursy języka polskiego, prowadzili szkółkę polską, pisywali artykuły do miesięczników, wydawanych przez naczelną organizację: „Polak w Niemczech”, „Młody Polak w Niemczech” i „Mały Polak w Niemczech” i brali czynny udział w akcji przedwyborczej dla wyboru przedstawicieli polskich do parlamentu niemieckiego.

- **1926/1927 –**

powstanie regionalnego oddziału Związku Harcerstwa Polskiego w Niemczech, nazwany Oddziałem Harcerzy we Wrocławiu

- **1929-**

koniec kadencji ostatniego przedstawiciela Polaków w parlamencie niemieckim

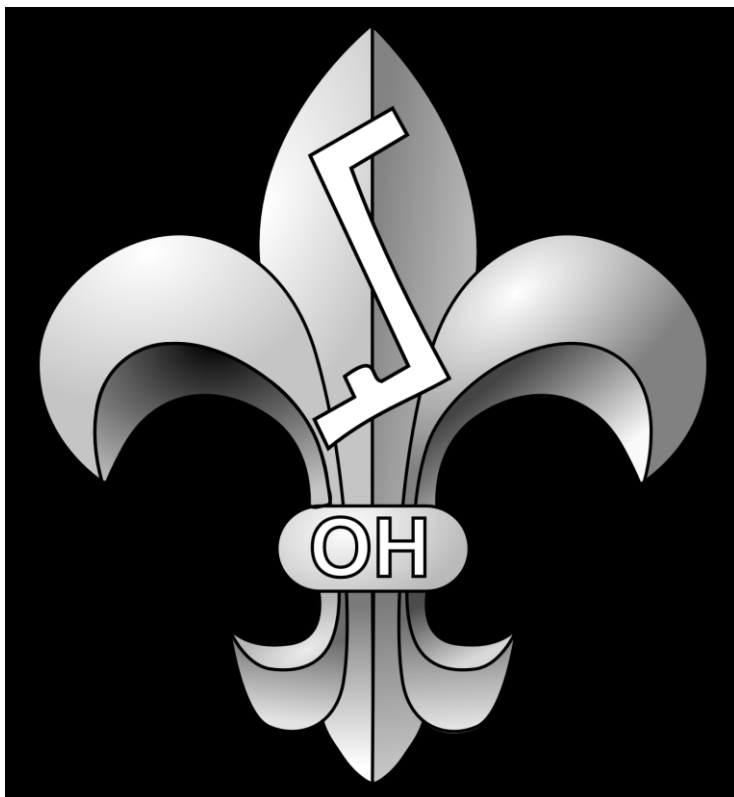
Nie mniej ważną rolę grało życie czysto towarzyskie. Słynne były nasze „schoadko wtorkowe” w Domu Polskim i niedzielne zbiórki po nabożeństwie w kościele św. Marcina. Pokrzepieni na duchu kazaniami, wygłoszonymi przez dziś żyjących jeszcze we Wrocławiu księży jak ks. dra Łukaszczyka albo ks. Grondziela, ks. Zipfla i innych. Studenteria w towarzystwie gości przybyłych z Kraju szła często na tradycyjne piwko niedzielne, przy czym starannie omijała lokal nacjonalistów niemieckich przy ul. Kuźniczej, na którym widniał napis „Dom wjazdny pod Złotym Berłem

- **3 grudnia 1932-**

powstanie symbolu Rodło, znak przedstawiający bieg Wisły wraz z zaznaczonym Krakowem. Używany przez Związek Polaków w Niemczech w tym Polonii Wrocławskiej

1933

w Berlińskim Hufcu Harcerstwa Polskiego powstaje lilijka z rodłem

- **1933 –**

Dojście do władzy nazistów, represje na Polakach, powoduje to zmniejszenie aktywności Polonii Wrocławskiej

- **1934**

powstaje w Berlinie Związek Akademików Polaków w Niemczech z ośrodkiem m.in. w Wrocławiu

Największym sukcesem organizacyjnym Polaków w Niemczech a zatem i Polonii Wrocławskiej był pierwszy Kongres Polaków w Niemczech, w Berlinie, który odbył się dnia 6 marca 1938 roku. Brało w nim udział 5000 Polaków z całych Niemiec. Ogłoszono wtedy

Pięć Prawd Polaków:

1. Jesteśmy Polakami,
2. Wiara ojców naszych jest wiarą naszych dzieci,
3. Polak Polakowi bratem,
4. Godzien Polak Narodowi służy,
5. Polska Matką naszą, o Matce nie wolno mówić źle

Niedługo po owym kongresie zaczyna się ostatnia, najokrutniejsza w historii „Polactwa walczącego” w Niemczech faza prześladowania ludności, przyznającej się do polskości

- **listopad 1938**

Dom Polski przeniesiono do kupionej przez berliński Bank Słowiański kamienicy przy ul. Podwale

- **1939 –**

Spotęgowana działalność studentów wrocławskich siłą faktu musiała zwrócić na siebie uwagę władz hitlerowskich, które starały się tężyźnie moralnej Polonii postawić swoje brutalne veto. Kiedy na nagrobku śp. kol. Kaczmarka umieszczono napis „Śpij Kolego w śląskiej ziemi”, władze niemieckie usunęły go, grożąc represjami za protest członków Związku Akademików Polaków. Szykany „Studentenbundu” i sekretariatu uniwersyteckiego, reprezentowanego przez Maiwalda potęgowały się z miesiąca na miesiąc, wytwarzając atmosferę zatrutą jadem nienawiści narodowościowej. Kulminacyjnym punktem starcia studentów polskich z władzami hitlerowskimi był maj i czerwiec 1939 roku. Dnia 16 maja tego roku została wydana i rozwieszona odezwa do studentów niemieckich,

Źródła:

http://sobotka.uni.wroc.pl/wp-content/uploads/2017/06/Sobotka_1_1946_2_226-236.pdf

https://pl.wikipedia.org/wiki/Polacy_na_Dolnym_%C5%9A%C4%85sku_do_1945_roku

2. Plan Zbiórki Zuchowej:

„Spotkanie z Polonią Wrocławską”

Czas trwania: 2h

Potrzebne materiały: kartki z zaszyfrowanym hasłem, mazaki,

Przebieg:

Przywitanie: „Zuchowa piąteczka” – zuchy siedząc w kole przekazują sobie „Piątki” aż impuls zatoczy koło lub piątka dotrze do osoby przybijającej pierwszą piątkę

Zaszyfrowana wiadomość: każda z „szóstek” dostaje zaszyfrowaną wiadomość szyfrem MO-TY-LE-CU-DA-KI której hasłem będzie „Polonia Wrocławska” (PMEMNKD WRMUŁDWSID)

Herb Wrocławia i skrawek historii w nim ukryty.... (Opowiadanie o znaczeniu poszczególnych elementów herbu)

Widoczna na herbie Wrocławia litera "W" nie odnosi się do polskiej formy nazwy tego miasta, a przedstawia pierwszą literę łacińskiej nazwy Wratislavia (związanej z grodem obronnym księcia czeskiego Wratislav z roku 900).

W języku polskim i niemieckim wykształtowały się formy nazwy Wrocław i Breslau.

Niemieckie miasto Breslau, które założone zostało opierając się o plan miasta na początku wieku XIII, do roku 1945 nie nosiło nigdy polskiej formy nazwy, a wyłącznie formę łacińską lub niemiecką. Założycielem miasta był książę Henryk I. Piastowscy założyciele miasta Wrocław, jak i ich potomkowie, byli książętami Śląska, wywodzącymi się od polskich Piastów, jednak spokrewnieni i kulturowo związani z Niemcami, dbający szczególnie o zachowanie politycznej niezależności. -

Obejrzenie lub wysłuchanie opisu ze strony YouTube: „Herb Wrocławia - odc. 6 Wrocław Teraźniejszość Wpisana W Historię”

Plac Nankiera i jego bogactwo:

Zadanie: szóstki dostają komplet „tabliczek”, prowadzący zbiórkę czyta opisy a zuchy uporządkowują je.

5. Polonia Wrocławska -

Notatka zawarta na początku propozycji programowej ☺

6. Spacerem po Wrocławiu czyli znajdź na mapie

Most Grunwaldzki

Ratusz

Ogród Botaniczny

Teatr Lalek

Panorama racławicka

Ostrów Tumski

Opera Wrocławska

7. Zabawa dramatyczna pt. „Prawda czy fałsz o Wrocławiu”. Dzieci na zdanie prawdziwe reagują oklaskami i mówią „To prawda”, a na fałszywe: okrzykiem „Uuuuuu”, „To nieprawda”:

- Po Wrocławiu jeżdżą tramwaje.
- Wrocław ma metro.
- Blisko ZOO jest Ogród Japoński.
- Kamieniczki „Jaś i Małgosia” nie są połączone.
- W Rynku nie ma fontanny.
- We Wrocławiu jest ZOO.
- W Rynku jest Pręgierz.
- Przez Wrocław przepływa rzeka Wisła.
- Rzeka Odra przepływa przez Wrocław.
- Zebrane tutaj dzieci chodzą na zbiórki Gromady, która znajduje się we Wrocławiu.

8. Zuchowa majsterka: Projektowanie własnego krasnala z masy solnej / papierowej / gliny

3. Materiały na zbiórkę Harcerską:

„Graj w Polonię”

W tej części przedstawimy wam kilka przykładowych form które możecie wykorzystać w trakcie zbiórek o Polonii Wrocławskiej. Wybrane formy mają na celu przybliżenie realiów ich życia codziennego.

Formy tu przedstawione możemy zastosować samodzielnie jak i połączyć je w dłuższą formę. Musimy pamiętać by gdy zakończymy zabawę, niezależnie czy jest to pojedyncza gra, czy wykorzystamy ich kilka, musimy je podsumować. Możemy to zrobić siadając w kręgu by podsumować nasze wrażenia, pytając harcerzy jak ich zdaniem mogli czuć się ludzie przedstawiciele Polonii Wrocławskiej i jaka była ich motywacja. W razie potrzeby można zwrócić uwagę harcerzom, że mimo tego jak dobrze my się bawimy na zbiórce, w tamtych czasach we Wrocławiu kultywacja tradycji i świadomości Polskości wymagała dużo wytrwałości, odwagi i samozaparcia, a także miłości do Polskości.

1. Niełatwo było być Polakiem

Według statystyk ogólnych - po 1918 roku we Wrocławiu było ok. 2-3 tys. Polaków. - To bardzo niewiele, Większość wyjechała do ojczyzny. Została garstka. Miasto opuścili inteligencja i robotnicy wykwalifikowani. A ta garstka musiała się organizować. Dojście Hitlera do władzy spowodowało kolejne napięcia, np. zakaz używania symboli polskich. U Polaków pojawiła się obawa o rodzinę, o pracę. Im bliżej wojny, tym gorzej żyło się Polakom we Wrocławiu. (...) Polacy w Niemczech byli grupą etniczną, byli częścią państwa niemieckiego, poddani króla pruskiego. Później natomiast stali się mniejszością narodową jako obywatele Rzeszy. - Przyznanie się do polskości we Wrocławiu nie było łatwe. Polacy w Breslau, jako obywatele niemieccy, podlegali prawu niemieckiemu.

<https://wroclaw.gosc.pl/doc/4546100.Polacy-tu-zyli-przed-wojna>

"Z chwilą powstania państwa polskiego stosunek Niemców radykalnie się zmienił. Ludność niemiecka odnosiła się odtąd

z nienawiścią do wszystkiego, co polskie (...) Zrezygnowaliśmy z organizowania zebrań, mając na względzie bezpieczeństwo ludności polskiej.”

Czesław Adamczewski, związany z towarzyszami polonijnymi we Wrocławiu:

Wymagania: sala/harcówka, w której można dobrze zasłonić okna lub w której jest ciemno ze względu na zmrok.

Czas trwania: 15-45 minut [w zależności od liczby przeprowadzonych tur]

Etap 1: Wprowadzenie: Przeczytaj grupie wstęp który znajdziesz powyżej. Wyjaśnij, że trakcie zabawy harcerze tak jak Polonia Wrocławska była zmuszana by ukrywać swoją polskość, tak oni w trakcie tej gry będą ukrywać się jednym z nich. (wyjaśnienie możesz przeprowadzić także w trakcie podsumowania, w trakcie którego możesz wykorzystać dodatkowe materiały historyczne)

Etap 2: Rozłóżcie elementy wystroju Sali w losowy, nietypowy sposób. Następnie wyznacie osobę, która jako pierwsza będzie musiała zlokalizować ukrywających się.

Etap 3: Szukający opuszcza salę, a reszta uczestników ukrywa się w zakamarkach Sali. Gdy wszyscy się ukryją gaszone jest światło w pomieszczeniu.

Etap 4: Szukający wchodzi do ciemnej Sali i wykorzystując wszystkie zmysły, musi odnaleźć resztę harcerzy. Znaleziona osoba opuszcza cicho salę lub ustawiają się przy drzwiach.

Etap 5: Ostatnia znaleziona osoba może zostać kolejnym szukającym lub wyznaczyć do tego zadania kogoś innego

Finał i podsumowanie.

2. Pielęgnacja wspólnoty: współpraca ponad podziałem

„Życie mieliśmy bodaj najcięższe spośród społeczeństw polskich zagranicą. Codzień i wszędzie piętrzyły się przed nami przeszkody. Im mocniejsze Berlin głosił hasła równouprawnienia mniejszości narodowych tym większy ucisk panoszył się na prowincji. Od 1933 roku aż do chwili wyzwolenia Wrocławia i Dolnego Śląska spod jarzma hitlerowskiego terror germanizacyjny stopniowo się wzmacniał.”

F. Jankowski „Polonia Wrocławska w okresie międzywojennym”

Wymagania: dwie przestrzenie w odległości umożliwiającej swobodną komunikację głosową i uniemożliwiającą obserwowanie co robi druga grupa.

Materiały: 2 zestawy 9 symboli związanych z Polonią Wrocławską [Załącznik 2]

Przebieg gry:

Podzieleni na dwa zespoły harcerze komunikując się ze sobą wyłącznie głosowo mają za zadanie sparować ze sobą identyczne symbole. Oba zespoły muszą na początku każdej tury odsłonić jeden z 9 zakrytych obrazków. Mają maksymalnie 40 sekund na wytłumaczenie sobie nawzajem co przedstawiają obrazki ich grup. Jeśli sądzą, że to ten sam obrazek mówią o tym prowadzącemu i od tej pory, do początku następnej tury już nie mogą się porozumiewać między grupami. Jeśli faktycznie udało się dobrać parę, prowadzący zabiera arkusze z obrazkami. Jeśli to nie jest para, obrazek wraca na swoje miejsce ponownie zakryty. Ważne jest by prowadzący sprawdził parę, w taki sposób by grupy nie widziały symbolu drugiej grupy. Gra toczy się do momentu zabrania wszystkich symboli.

Grę można dowolnie rozszerzać o kolejne znaki i symbole.

3. Życie codzienne w niemieckim Wrocławiu

Gdy odbywał się I Kongres Polaków w Niemczech, Polskie Radio zamierzało nagrać przebieg kongresu w porozumieniu z rozgłośnią Deutschlandsender, ale kierownictwo Związku Polaków nie miało złudzeń – takie nagranie prędzej trafi w ręce gestapo niż w polskie.

W trakcie tej gry nauczycie się sposobu porozumiewania się który uniemożliwi innym łatwego rozpoznania waszych wiadomości.

Materiały programowe: Patyczki, wykałaczki, surowy makaron spaghetti lub inne podłużne (można również wykorzystać tablicę i kredę)

Etap pierwszy: Prowadzący tłumaczy uczestnikom Szyfr Chiński

Etap drugi: Prowadzący dzieli uczestników na małe grupy.

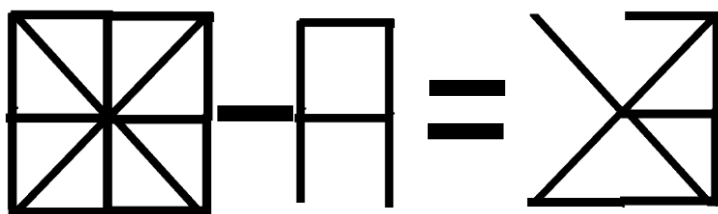
Etap trzeci: Grupy ustawiają się w trzech kolumnach. Na znak prowadzącego pierwsza z każdej kolumny osoba pobiegnie ustawić jeden szyfrowany znak w wyznaczonym miejscu zapisu, gdy postawi ona swoją literę, biegnie na koniec swojej kolumny, a gdy tam się znajdzie, rusza pierwsza osoba z kolumny. Zadaniem grup jest jak najszybciej zaszyfrowanie jak najdłuższej części **Pięciu Prawd Polaków:**

1. Jesteśmy Polakami,
2. Wiara ojców naszych jest wiarą naszych dzieci,
3. Polak Polakowi bratem,
4. Godzien Polak Narodowi służy,
5. Polska Matką naszą, o Matce nie wolno mówić źle

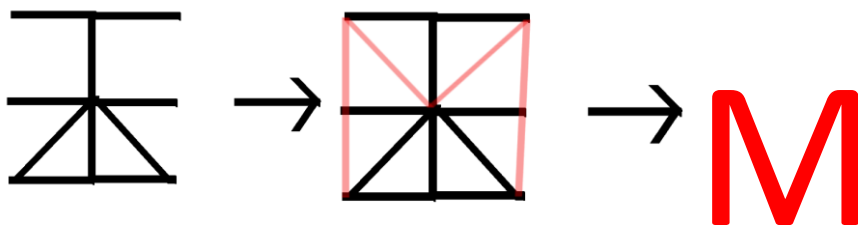
Zakończenie i podsumowanie gry

Szyfr Chiński

Szyfrowanie litery polega na odjęciu od specjalnej kratki, wszystkich linii które, tworzą szyfrowany symbol.

Odkodowanie polega zaś, na zaznaczeniu brakujących w kratce linii, które stworzą szyfrowany symbol.

Szyfr ten umożliwia zakodowanie większości cyfr i liter (nie zakodujemy nim części znaków polskich)

4. Inspiracje na zbiórki wszystkich metodyk: Prześladowanie Polonii

Polonia Wrocławska w czasie okresu międzywojennego musiała zmagać się z prześladowaniami na tle narodowościowym. Zjawiska te nasilały się za równo, w trakcie okresu bezpośrednio po zakończeniu Pierwszej Wojny Światowej, gdy przynależność terenów Śląska, była kwestią sporów politycznych, agitacji, plebiscytów, a także powstań Śląskich, jak i w okresie przedwojennym, gdy nastroje ludności i polityka Trzeciej Rzeszy przybierały postaci skrajnie nacjonalistyczne.

Kwestie uprzedzeń i prześladowań na tle etnicznym i narodowym, są trudnymi we właściwym uwzględnieniu w pracy harcerskiej. Uważamy, że właściwym jest budowanie świadomości zarówno o historycznym doświadczeniu naszego narodu, jak i o współczesnych wyzwaniach mniejszości narodowych zmagających się z podobnymi problemami.

Kontekst doświadczeń Polonii Wrocławskiej w omawianym zagadnieniu może być wartościowym przykładem, ułatwiającym uczestnikom zajęć identyfikację z osobami dotkniętymi podobnymi problemami i pogłębienie świadomości realiów życia Polonii Wrocławskiej.

W dalszej części w niniejszej propozycji przedstawimy listę wybranych ćwiczeń i gier poruszające to zagadnienie które znajdziecie w propozycji programowej głównej kwatery „Każdy inny, wszyscy równi”. Wszystkich zainteresowanych głębszym zgłębieniem tematu gorąco zachęcamy do zapoznania się z całością wspomnianej propozycji i ze źródłami historycznymi.

Materiały znajdziecie pod adresem:

http://cbp.zhp.pl/wp-content/uploads/2015/12/kazdyinnywszyscyrowni_web.pdf

[spis wszystkich gier znajdziecie na 29 stronie propozycji]

- 5. Gdzie Stoisz? [harczerze starsi /wędrownicy]
- 17. Dzieci Z Całego Świata [zuchy / harcerze]
- 21. Redagowanie Wiadomości [harczerze starsi /wędrownicy]
- 22. Reguły gry [harczerze / harcerze starsi /wędrownicy]
- 24. Tropienie Różnorodności [harczerze starsi /wędrownicy]
- 26. W Naszym Bloku [harczerze starsi /wędrownicy]

5. Załącznik 1: Plac Nankiera

Płyta pierwsza

tytułowa przedstawia symbol Wrocławia, zegar na Ratuszu.

Płyta druga 1000 r.

Wrocław staje się stolicą biskupstwa, jedną z czterech na ówczesnych ziemiach Polski (obok Gniezna, Krakowa i Kołobrzegu).

Płyta trzecia 1241 r.

Mongołowie pustoszą Polskę i Dolny Śląsk, w bitwie pod Legnicą ginie książę Henryk Pobożny. Wrocław ocalał według legendy dzięki cudownej interwencji błogosławionego Czesława.

Płyta czwarta 1242 r.

Lokacja Wrocławia, czyli powstaje rynek, a miasto otrzymuje samorząd (i to już w epoce królów i książąt)

Płyta piąta 1335 r.

Dotychczas Wrocławiem rządili książęta wywodzący się z polskiej dynastii Piastów. Od 1335 r. zmieniają się granice i miasto należy do Czech.

Płyta szósta 1526 r.

Czesi tracą Wrocław, od tej chwili należy on do Cesarstwa Austriackiego

Płyta siódma 1530 r.

Każde miasto ma swój znak – herb, ten który znamy dziś Wrocław używa od 1530 r.

Płyta ósma 1633 r.

Czarna śmierć, czyli dżuma, straszna choroba spustoszyła Europę, nie ominęła Wrocławia. Lekarze ratujący chorych, żeby się nie zarazić nosili maski przypominające ptasie dzioby.

Płyta dziewiąta 1702 r.

Wrocław ma uczelnię wyższą. Starał się o nią kilka stuleci.

Płyta dziesiąta 1741 r.

Wrocław miasto leżące w pobliżu granic trzech państw znowu znajduje się po drugiej stronie granicy. Tym razem Prusy podbijają Śląsk i Wrocław razem z nim.

Płyta jedenasta 1793 r.

Rewolucja krawców. Wielki strajk krawców i piwowarów zamienia się w postanie, stłumione przy użyciu wojska.

Płyta dwunasta 1807 r.

Cesarz Francuzów, Napoleon Bonaparte przemierza wraz ze swoim wojskiem Europę. Kontynent staje w ogniu wojny. Francuzi docierają też do Wrocławia.

Płyta trzynasta 1842 r.

Pierwsza linia kolejowa na dzisiejszych ziemiach polskich. Pociąg pojechał z Wrocławia do Oławy.

Płyta czternasta 1913 r.

Zakończono budowę jednego z najważniejszych wrocławskich zabytków, jedynego wpisanego na listę UNESCO - Hali Stulecia.

Płyta piętnasta 1945 r.

Straszna II wojna światowa przez kilka lat omijała Wrocław, dotarła do niego dopiero w 1945 r. Wrocław został twierdzą. Bardzo wielu mieszkańców, przebywających tam osób i żołnierzy zginęła, a miasto zostało bardzo zniszczone.

Płyta szesnasta 1980 r.

W Gdańsku powstaje „Solidarność”, Wrocławianie, podobnie, jak mieszkańcy innych części Polski zapisują się do niej masowo. W końcu

Wrocław zostaje nazwany twierdzą Solidarności.

Płyta siedemnasta 1997 r.

Światowy Kongres Eucharystyczny odbywa się właśnie we Wrocławiu, do miasta przyjeżdża papież Jan Paweł II.

Płyta osiemnasta 1997 r.

Powódź zwana „powodzią tysiąclecia” pustoszy miasto.

Płyta dziewiętnasta 2012r.

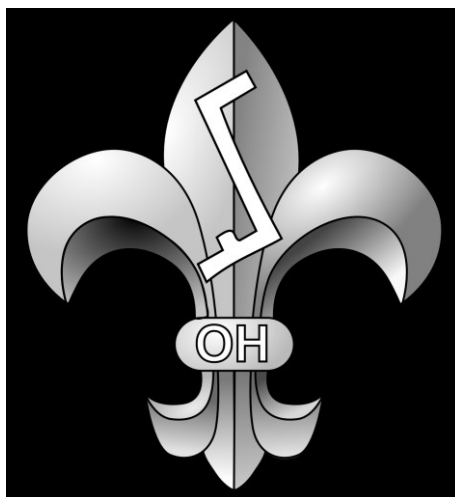
We Wrocławiu i trzech innych miastach w Polsce i czterech na Ukrainie odbywają się mecze Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej. We Wrocławiu grają Polacy.

6. Załącznik 2: Symbole związane z Polonią Wrocławską

Rys. 1 Logo Hufca

Rys. 2 Lilijka z Rodmem

Rys. 3 Herb Wrocławia

Rys. 4 Rodło

Rys. 5 Symbol związku Polaków w Niemczech

Rys. 6 Symbol Rodło z graficznym przedstawieniem jego znaczenia

Rys. 7 „Ludzie ze znakiem „P” Symbol jaki musieli nosić Polacy przywiezieni do III Rzeszy na przymusowe roboty

Rys. 8 Wrocław w 1920 roku

Rys. 9 Furmanki na wrocławskim targu - dwudziestolecie międzywojenne

7. Inne ciekawe źródła:

- http://www.wcdn.wroc.pl/www/data/prezentacja_o_Polonii_Wroc%C5%82awskiej.pdf
- http://sobotka.uni.wroc.pl/wp-content/uploads/2017/06/Sobotka_1_1946_2_226-236.pdf
- <https://www.tvn24.pl/zdjecia/historia-wroclawskiego-rynku-w-zdjeciach,29180.html>
- <https://www.wroclaw.pl/porta1/100-lat-niepodleglosci-polonia-wroclawska/>
- http://cbp.zhp.pl/wp-content/uploads/2015/12/kazdyinnywszyscyrowni_web.pdf
- http://cbp.zhp.pl/wp-content/uploads/2015/12/kazdyinnywszyscyrowni_web.pdf